

безпосередніми умовами реалізації соціальних технологій є перетворення або оптимізація певних соціальних об'єктів, явищ тощо за умови доцільності заданого процесу. Будучи частиною існуючої системи соціальної взаємодії, віртуальний простір сприяє інтенсифікації соціокультурних трансформацій у сучасному суспільстві. Дуже цікавим є аналіз віртуальних соціально орієнтованих проєктів як інструментів оптимізації сучасного суспільства, виокремлення їх специфіки та соціальної значущості. Актуальність звернення до проблеми конструювання соціокультурного простору сучасного суспільства насамперед зумовлена тим, що особливо гостро ставиться питання про методологічно обґрунтовану концепцію соціального проєктування, що інтегрує науку і практику в суспільствах перехідного періоду.

Слід зазначити, що в монографії розглянута низка актуальних питань, які окреслюють подальші вектори розвитку сучасного суспільства у глобальному масштабі та стимулюють подальший пошук найбільш ефективних чинників модернізації сучасного українського суспільства.

Монографія має особливе значення для розширення бази навчальних матеріалів, які використовуються в вищих навчальних закладах, та рекомендується до друку.

Попкова Василя Васильовича – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри політології Одеського національного університету імені І. І. Мечнікова

**Рецензія на монографію Пальчинської Мар'яни Вікторівни
«ВІРТУАЛЬНИЙ ПРОСТІР В УМОВАХ
СОЦІОКУЛЬТУРНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ»**

Актуальність монографічного дослідження, що рецензується, обумовлена інтенсивною віртуалізацією сучасного соціуму, що породжує специфічну соціокультурну реальність – віртуальний простір. Будучи одним з домінуючих процесів в сучасному суспільстві, віртуалізація дозволяє видозмінювати соціальну реальність, сприяючи в ряді аспектів конвергенції віртуального і реального. Віртуальний простір стає особливою соціальною сферою, включеної в систему існуючих соціальних відносин.

Великий масив джерельного матеріалу, зібраного автором, чітко структуровано й логічно впорядковано у відповідності до задекларованих дослідницьких завдань. У першому розділі монографії, який присвячено соціально-філософським засадам віртуального простору в умовах становлення інформаційного суспільства, розглядаються зміни в системі соціальних відносин внаслідок інтенсифікації інформаційних процесів, які охоплюють суспільство в глобальних масштабах і призводять до подальшого становлення інформаційного суспільства. Особливу роль у функціонуванні даного суспільства відіграють інфокомунікаційні технології, які є технічною основою для формування глобального інформаційного простору. Автором зазначено, що віртуальний простір стає невід'ємною складовою соціокультурної реальності сучасного суспільства.

Другий розділ репрезентованої праці присвячений ґрунтовному аналізу онтологічного базису віртуального простору. Соціальні відносини не просто існують в якомусь фіксованому просторі та часі, вони також задають структуру близькості між подіями, що утворюють тимчасові послідовності. Віртуальний простір змушує відмовитися від уявлень про універсальність простору та часу суспільства як соціальної системи, оскільки він надає можливість конструювання індивідуальних топіко-темпоральних характеристик. Це відображає специфічність і унікальність соціального простору сучасного суспільства, яке під впливом трансформаційного потенціалу простору віртуального підпадає під суттєві перетворення.

У третьому розділі монографії йдеться про концептуальне осмислення особливостей

віртуального простору як невід'ємного структурного елементу сучасного буття. Слід зазначити, що на сучасному етапі спостерігається настільки тісна конвергенція віртуального і соціального, що можна говорити про віртуальний простір як один зі способів конструювання соціального буття. Виокремлено комунікацію як системоутворюючий елемент віртуального простору. Комунікація завжди була важливим елементом системи соціальної взаємодії, забезпечуючи протягом розвитку цивілізації збереження зв'язку між поколіннями, ретрансляцію культурних цінностей, норм і правил тощо. У сучасному світі значна роль в комунікаційних процесах відведена віртуальному простору, якому притаманна підвищена інтерактивність, що обумовлює його унікальність як способу комунікаційної взаємодії.

Четвертий розділ містить аналіз віртуального простору в умовах віртуалізації як глобального процесу, який притаманний сучасному суспільству. Віртуальний простір являє собою свого роду гіперреальність, яка має суттєвий вплив на існуючу систему соціальних відносин і породжує віртуалізацію соціальної дійсності. Глибина проникнення віртуальності в соціальне та індивідуальне життя дозволяє говорити про віртуалізацію суспільства і є закономірним продуктом суспільного і науково-технічного розвитку.

П'ятий розділ присвячено дослідженню впливу віртуального простору на сучасне суспільство, де віртуальний простір розглядається у якості соціальної технології, яка активно застосовується для конструювання соціокультурного простору сучасного суспільства. Аналіз соціальних технологій, передусім, корелює з пошуком найбільш оптимальних векторів розвитку соціуму в умовах становлення інформаційного суспільства, невід'ємними ознаками якого є віртуалізація і комп'ютеризація системи соціальних відносин. Представляючи собою спосіб надіндивідуальної трансляції інформації, соціальна технологія свідомо не рефлексує, але саме вона закладає основи даної соціальної системи.

Автором переконливо доведено, що на даному етапі свого розвитку віртуальний простір підсилює конвергенцію мережевих патернів із соціокультурним простором сучасного суспільства, що дозволяє здійснити проектування нових явищ із принципово іншими властивостями та конструювати простір соціальний.

В цілому робота справляє позитивне враження як у плані змістовного наповнення, так і в сенсі стилістичного оформлення. Автору цілком вдалося виконати дослідницькі завдання, творчо й самостійно опрацювавши солідний пласт наукової літератури. Цінність зазначеної монографії підкреслюється наявністю в її висновках підстав, стимулюючих до нових наукових пошуків та дискусій.

Монографія «Віртуальний простір в умовах соціокультурних трансформацій» являє собою дослідження актуальної наукової проблеми, відрізняється новизною та рекомендується до друку.

Палагута Вадим Іванович – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри інженерної педагогіки Національної металургійної академії України

**Рецензія на монографію Кринець Людмили Володимирівни
«ФІЛОСОФСЬКІ АСПЕКТИ ВЛАДИ В УПРАВЛІННІ
НАУКОВО-ОСВІТНІМ ПРОСТОРОМ»**

Феномен влади, безперечно, є невід'ємним атрибутом існування народу, держави та особистості громадянина, він являє собою найважливішу умову єдності, культурної цілісності, динамічного й успішного розвитку суспільства. В умовах сучасної української дійсності, свідомо, відповідальна демократична влада має стати тим змістовним підґрунтям, навколо якого відбудеться процес соборування українців з, підчас, досить відмінними індивідуальними системами цінностей, в єдину націю.

Актуальність монографії Кринець Людмили Володимирівни «Філософські аспекти влади в